ION PILLAT

IUBITA DE ZĂPADĂ

Domnului N. Iorga

respectuos omagiu

I. Pillat 915

DE ACELAŞ AUTOR:

Visări păgâne, *versuri.*
Eternităţi de-o clipă, *poezii.*
Iubita de zăpadă.

VOR APARE:

Casa Amintirii, *poezii.*
Amăgiri, *poezii.*

IN CURÂND:

Refugile, *poeme.*

ION PILLAT

IUBITA DE ZĂPADĂ

IUBITA DE ZĂPADĂ

Dalta lui săpa numai marmura.

Dintre fiii Heladei era cel mai nemuritor, dar nu cunoştea iubirea, căci nu putea iubi de cât făpturile sale, şi ele erau de piatră.

O zi, fiind pe ţărmul valurilor, simţi singurătatea, şi pentru întâia oară i se făcu dor.—Atunci desăvârşindu-şi rodul cel mai desăvârşit: un discobol, de care nu voise încă să se despartă, îl aruncă în mare, închinându-l Afroditei născută din ape.

Noaptea zeiţa, în vis oglindită, îi spuse:

„Ce aveai mai scump, mi-ai dăruit,— te voi hărăzi şi eu cu ce mi-e mai drag. Ca să poţi iubi, vei da viaţa celei d'întâi icoane eşită din mâinile tale şi ea va fi a ta.“

Sculat din somn, de vis fugărit, porni în corabie, călătorind cu valurile

spre țări necunoscute, căci în toată Helada nu știa o stâncă destul de curată spre așa plămădi vedenia. Cutreeră lumea și mările primejdioase. Zări cetăți pline de freamătul vieții, altele roșii ca nisipul pustiului, și moarte, și altele cu grădini. Dar zadarnic privi: nici marmura albă, nici porfirurile roșii, — n'ajungeau să'i îmbrace dorința.

Atunci lepădând dalta, turnă arama, argintul și aurul împreună în amfore gătite cu trudă, dar simți ca nu din ele va răsări așteptata, și le părăsi.

— Un an întreg rătăci pe ape; câteodată în spuma luminoasă a valurilor își scălda mâna ca și cum ar fi încercat din ea să'și făurească dorul, și nemișcat parcă murise. — Iar ridicându-se vântul, corabia, gonind patruzeci de nopți și patruzeci de zile spre miazănoapte, se oprì în fața unui ostrov stăpânit de iarnă cu locuri înghețate și cu păduri troenite, prin care se strecura soarele în dungi de argint. Trei zile suit pe catarg privi nesățios căci nu mai văzuse zăpadă.

A patra zi își coborî dorința pe țărm pricepând că din stânca necunoscută își va zămisli visul.

Nebun ca zeii făptuitori de oameni frământa neaua din ninsoare se desveli încet icoana unei femei. Marea dornică de frumusețe înălța valul să'i atingă piciorul. Iar când, desăvârșită, ea tresări cuprinsă de viață, el, de spaimă și de dor închise pleoapele să'i zărească mai bine mândrețea. Ochii îi erau verzi-albaștri ca ghețarii adânci, părul ca aurul privit în foi foarte subțiri, iar glasul îi suna ca murmurul izvoarelor zăvorite de ger.

— Atunci învins de el însuș, tremură în fiorul iubirii, — cu vorbe pline de soare, iar ea la flacăra dorinței pieri, căci era de zăpadă.

Și el, singur din nou, dorind numai somnul morții, strigă:—O, Afrodito, născută din mare, de ce, când am strâns-o la pieptul meu, a murit?"

Dar nemuritoarea izvorind din valuri: „De ce n'ai făcut'o de lut ca tine?"

CEL DIN URMĂ SFÂNT

Trăise singurătatea munţilor dăruindu-şi sufletul şi trupul zeului căruia se ruga.

Iar când se ivi primăvara o bucurie mare îl cuprinse. Pricepu că ales printre aleşi va fi cel din urmă sfânt purtând cuvântul roditor spre mântuirea lumii. Işi părăsì pustnicia şi porni către răsărit.

Coborî prin păduri cu frunze noi, legănate de vânt, într'o vale umbrită de castani. Din stâncă în şipot de lemn isvora apa, umplând un urcior se revărsa mai departe, şi 'n ea se adăpa o turmă de oi. Stăpânul turmei, stăpâna urciorului, amândoi aplecaţi unul spre altul, uitaseră avuţiile lor; dar zărind călătorul, păstorul se

apropie scoţând din traistă pâine caldă, urdă şi miere:

— Străine, îi zise, zeii poenilor să'ţi binecuvinteze hrana, căci ei ne-au dat mierea luminoasă. Pâinea a dospit-o iubita mea şi urda eu am făcut-o. Iar fata aducându-i apă neîncepută îi zise: Străine, cu dânsul am jertfit un ied zeului acestui isvor: binecuvântată să-ţi fie băutura.

Atunci mânios cel din urmă sfânt apucând urciorul îl aruncă pietrelor de pe drum şi luând merindele le svârlì. Cumplită şi fără de leac vă e nebunia, strigă el. Nu e decât un singur zeu; în faţa lui zeii mincinoşi au pierit ca stelele nopţii când soarele răsare. El nu vrea jertfe mânjite de sânge, ci inimile noastre le cere. Adevăr grăesc vouă, osândiţi deapururi vor fi smintiţii ce iubesc făpturi trecătoare de lut.

Auzindu l fata începu să plângă.

Cu ochii plini de lacrămi stetea băiatul, nepricepând de ce le-a ucis fericirea.

El mergând mai departe ajunse la zidul

unei cetăți, albă, pe marginea mării sunătoare. Intrând pe poartă în cetate, întâmpină un tânăr în haine de mătase împodobite cu pietre scumpe. După el venea o fecioară minunat de frumoasă; patru arapi cu turbane împletite urmau ducând în spinare fel de fel de bogății necunoscute, și doi păsind înainte împingeau cu palma norodul să'i facă loc. Și cum buimăcit sfântul, ca unul ce trăise în pustnicii, încurca drumul, arapii se năpustiră asupra-i să-l dea în lături. Dar oprindu-i, tânărul zise: Străine, căci astfel te arată portul, fii bine venit în cetate, și zeii primitori să-ți fie. Azi mi-au adus corăbiile daruri culese pe țărmuri depărtate și o fecioară robită mai mândră ca lumina.

Binecuvântată e ziua de azi.

Vreau cu toții să'mi împart bucuria și, tu, străine plăcut ochilor mei, spune-mi ce dorești și'ți voi împlini dorința. Am haine foarte scumpe, cu ele te voi îmbrăcà;

Am case de sticlă cu copaci jur împrejur încât mereu te crezi în grădini, în ele te voi găzduì;

Iar fetele mlădioase ca ramuri de alun vor juca mişcându-şi trupul şi cântăreţii vor atinge struna pentru tine.

Atunci luând galbenii grei din cutii de lemn de trandafir tânărul îi împrăştiă mulţumii adunate şi se apropie de cel din urmă sfânt să-l călăuzească, proptindu-i paşii, spre locuinţele sale. Mânios sfântul îl răspinse grăind:

— Cumplită ţi-e nebunia şi fără de leac, bogatule în lucruri pieritoare, mai bine aş fi asemeni milogilor de pe zidul cetăţii decât ţie, orbule ce ochi ai de văzut şi nu vezi.

Unul e zeul ce domneşte în ceruri. In gândul lui lumea noastră o clipă e şi tu, osânditule, între două veşnicii clipa ai ales, pierzând deapururi viaţa de veci.

Auzindu-l norodul începu să râdă ca de un om cu minte puţină, iar tânărul tăcut plângea, nepricepând de ce i-a ucis fericirea.

Mai departe afară din cetate, pe drum tăvălit în praf eră unul gol, acoperit de rănile boalii, gemând în suferinţă şi lipsă, şi trecătorii 'i aruncau un ban de aramă.

Atunci sfântul închinându-se la el ca la icoană grăi:

Fericiţi săracii pe pământ. Iar milogul cerşind: De ce'ţi baţi joc de mine? Dă-mi pomana cuvenită şi zeii să te răsplătească.

Dar el n'avea să-i dea nici bani de aramă, nici bani de argint, ci numai cuvântul roditor în mântuire.

Cu ochii plini de durere îl priveà milogul şi cel din urmă sfânt se depărtă ca goniţii.

Inserase. — O pace mare domnea pe potecile şerpuite, prin garduri vii de măcieşi în floare, fântâni cântau nevăzute pe iarba fragedă, şi prin zări răsbătea sunet de talăngi. Şi pretutindeni graiul lui erà născător de suferinţă. Pe înoptate ajunse la o cetate clădită pe pieptul unui deal. Străjerii nu lăsau pe nimeni să pătrundă după adormirea soarelui. Cum rătăcea fără acoperiş să'şi ocrotească odihna, o femee se apropie de dânsul: Străine, 'e târziu, hanuri nu vei găsì şi găzduitori oamenii

aici nu sunt. Vino, fii stăpân sărăciei mele. Avere mi-e trupul, şi trecătorii mi l-au cumpărat de când eram copilă: ţie bucuros îl dăruesc.

Incruntându-se o gonì mustrându-i viaţa, lăudând fecioarele binecuvântate pentru care se vor deschide porţile cereşti.

Da se duse plângând în nepricepere căci cel d'intâi om căruia nu'i vindea trupul, o respinse osândind-o.

Frică neînţeleasă îl cuprinse, şi se închină zeului inimii sale. - Doamne, fie-ţi milă de robul tău şi luminează-l. Noaptea s'a lăsat pe pământ, umbră mi se lasă în suflet, căci sămânţa rodului tău o asvârlì şi numai durere din ea răsare. — El se întoarse în pustiul culmilor prea înalte.

Şapte ani trăi cu pustnicia dăruindu-şi sufletul şi trupul zeului căruia se rugà. Iar când, pricepând că în el e cuvântul adevărului, spre fericirea lumii, părăsì munţii pornind către apus.

Coborî prin păduri trei zile şi ajunse la un rîu curgător printre lanuri de grâu.

Cu apa veneau corăbii încărcate, iar luntraşii întinzând pânzele roşii, cântau.

Pe poeni, ciobanii răzâmaţi de tulpina fagilor, doineau din caval; secerând grânele de pe lanuri, oamenii se bucurau de munca lor. Mai departe, pe un colnic, erà aşezată curtea boerească, cu privdor şi

straşină lată de şiţă. Stăpânul moşiei îi ieşì înainte şi îl poftì înăuntru după obiceiul ţării. Străinul, cu voe bună primì găzduirea, dar intrând în casă se minună, căci ea erà fără podoabe şi la fel cu coliba unui om de rând.

— Bogatule, grăì el, trăeşti în lipsă având lanuri, turme şi corăbii multe, mare ţi-e nebunia şi fără de leac. Adevăr îţi spun, scurtă e viaţa şi moartea ne pândeşte. Te zici fericit, ne ştiind bunurile lumii.

Zâmbetul pierì din ochii gazdei la cuvintele lui. Trimese în grabă să-i chieme vătafii; pe unul îl puse peste secerători mai mare, pe unul peste ciobani şi unuia în primire i-a dat luntraşii cu luntrele lor—cu poruncă la toţi să umple cămările cu galbeni cântăriţi.

De acum în fiecare zi la curte soseau, cu salbă de clopoţei la gât, catârii aducându-i avutul în saci şi lăzi ferecate.

Dărâmă clădirile de piatră şi altele ridică de marmură curată, grădini ne mai văzute întocmì, trupul în mătăsuri şi-l ascunse, aduse roabe frumoase spre des-

fătare ; dar nu erà mulţumit. Râvneà tot alte bogăţii şi alte griji năpădindu-l, pacea inimii lui pierise. Străinul la plecare, mulţumind :

De ce mi-ai ucis fericirea ? îi zise.

Iar cel din urmă sfânt, plin de nelinişte s'a dus.

Pe unde treceà, oamenii sub arşiţa soarelui de vară se chinuiau să umple cu aur pivniţele boltite, blestemându-şi soarta şi el zadarnic cântà cântecele de odinioară.

Pe drum mai la vale mergând, ajunse la o fântână isvorîtă printre oleandri. Cerul se oglindeà în apă şi cu cer se stropeau un flăcău şi o fată, râzând nevinovaţi.

Zărind călătorul, îl poftiră frumos să se răcorească si curmându-şi setea, necunoscutul grăi :

— Vă spun: sunteţi nebuni, căci vă bucuraţi şi nu ştiţi ce e bucuria: iubirea n'o cunoaşteţi, nici fiorul dorinţii. Scurtă e vremea ; culegeţi azi roadele ei, mâine e prea târziu.

Auzindu-l, privirea băiatului se turbură. Dornic, luând buzele tovarășei lui, până la sânge le mușcă sărutându-le, dar ea, rănită, începù lacrimi. Tot pieptul fraged îl scutură plânsul și băiatul îndurerat steteà nepricepând.

De ce ne-ai ucis fericirea ? iar călătorul se depărtă fără răspuns.

Și mergând mai departe, întâlnì unul ce se rugà icoanelor de piatră la răspântii, lovindu-și fruntea de țărâna bătută. Atunci sfântul de el apropiindu-se, grăì :

Infricoșată e nebunia ta, omule ce te închini pietrelor de pe drum. Comorile vremii neatinse de tine se pierd și somnul morții n'are vis. Iți spun : zeul meu m'a trimes să propovăduesc pământului prețul vieții trecătoare.

Dar pierind lumina credinții din ochii celui ce se rugà, ei se adumbrirà de durere și omul îi zise :

— De ce mi-ai ucis fericirea ?

In liniștea serii, ajunse la poarta u-

nei cetăţi. Turlele ei, subţiri ca minarete, până 'n nori se înălţau pe cerul amurgului şi piatra lor, când verde, când albastră eră, după lumină.

Atunci, pe rând, din vârful fiecărei, isbucnì chiemarea străjerilor nopţii, vestind oamenilor că domnia umbrii începe, şi pe rând vuetul cetăţii se stinse ca şi cum s'ar fi depărtat. Iar la strigătul turlei din urmă, tăcù totul cuprins ca de moarte.

In tăcere păşeà sfântul, când auzì două glasuri cântând lângă ziduri; acolo zărì un voinic şi o fată, trudindu-se să tragă cu burduful apă din gura unui puţ. Văzându-i veseli, muncind când toţi se odihnesc de grijile zilei, îl apucă mirarea şi uimit le grăi:

— Goi sunteţi şi flămânzi până 'n noapte vă chinuiţi, să câştigaţi pâinea rea de secară; puterea tinereţii o pierdeţi şi altora viaţa îşi aruncă darul. Nebunilor, cum puteţi cântà necunoscând fericire?

Fata cu ochi de vulpe ţintindu-l, îşi sfârşì cântecul.

— Adevăr grăeşti, îi zise şi trecând pe

poarta cetății unul cu haine de in, cu dânsul se duse, pentru un ban de argint.

Iar voinicul, cântecul uitându-l, îi zise:

— Adevăr grăești. Și cum venea unul în strae cusute cu fir, scoțând cuțitul îl înjunghiă pentru un ban de aur.

Atunci cel din urmă sfânt cu groază se depărtă. Noaptea întreagă rătăcì ca un ucigaș. Când își oprì mersul, erà pe țărmul mării liniștite. Luna în ea îndoită colindà cerul apele cutreerând.

— Doamne, se rugă el, fie-ți milă de robul tău și luminează-l. Valurilor călătoare le-ai pus luna călăuză. Chervanelor pierdute prin nisipul pustiului stelele din văzduh le-ai dat să le deschidă cărare,—dar pe mine m'ai părăsit. Am învățat pe oameni să disprețuiască bunurile pieritoare spre mântuirea lumii și am culeș durere; pe oameni i-am învățat prețul vieții spre fericirea lor și numai suferință și ură am sădit. Cuvântul tău credeam că rostesc și nu erà al tău; cu tine credeam că umblu ..

Și tot singur se întoarse spre culmile aspre.

Ani de zile trăi în singurătatea munţilor. Firul vremii de mult îi scăpase. Numai se rugà dându-şi sufletul şi trupul.

Ochii ţintiţi în ei înşişi oglindeau fără nădejde frunzele noi ale primăverii şi frunzele de rugină ale toamnei — iar vieţuitoarele codrilor văzându-l nemişcat, fără teamă se apropiau de dânsul. Veneau veveriţe sărind din cracă 'n cracă să-l atingă mirate, căprioare blajine îsi răzâmau botul subţire de umărul lui şi din sborul lor păsările de pradă îi împleteau cununi.

O iarnă, un urs se culcă la picioarele sale; atunci sosiră mistreţii unul câte unul şi lupii clănţănind, eşiră din desişul bra-

zilor troeniţi la focul lui să se încălzească. Şi, pricepând că niciodată cuvântul lui Dumnezeu n'o să-l rostească, ca un om se coborî spre oameni, printre ei să moară.

Trei zile umblând prin păduri, ajunse într'un ţinut locuit, şi toamna erà pe dealuri. Viţa de vie, de ramurile ulmilor legată, din copac în copac aninà ciorchinele grele, piersica coaptă cădeà pe iarbă şi perele şi merele roşii. Iar moşnenii satelor ascunse din vâlcele veniseră să adune roadele pământului. Cu albii pe cap, în şir, urcau cântând fetele în vii strugurii să culeagă şi flăcăii îndemnau măgarii cu coşuri pline spre linul apropiat. Copiii loveau cu prăjina nucii, nucile să le iee, şi prunii scuturau, prunele rotunde să prindă. Seara focuri multe se aprinseră pe povârnişuri; la cramă, cu must nou uitându-şi păsurile, bătrânii priveau hora învârtită în chiote şi veselie de cei tineri. Cum zăriră trecătorul, îl poftiră printre ei să şadă. Şi pustnicul, binecuvântându-le masa, ospătă, şi cu ei în graiul lor grăind, se bucură, căci nu se mai gândeà la mân-

tuirea şi la fericirea lumii. Iar a doua zi vrând să plece, ei se rugară să mai stee în mijlocul lor, vorbele lui fiind mai dulci ca poamele toamnei. Şapte zile printre ei se oprì şi părăsindu-i cu suflet liniştit, lăsă inimi împăcate.

Nai departe, pe drumuri de ţară, ajunse o cetate cu chiparoşi jur împrejur, atât de înalţi încât soarele nu-i pătrundeà, nici lumina lunii. In umbra lor, sub pietre albe culcaţi, îşi dormeau somnul morţii cetăţii. Multe pietre erau sparte cu muşchi verde pe ele, multe noi împodobite cu slove săpate cu dalta şi ridicată una singură îşi aştepta mortul. Erà tânăr: întins pe iarbă parcă se odihneà de munca zilei şi o femee la creştetul lui plângeà, căci îi fusese mamă. Iar călătorul apropiindu-se de dânsa, de mila ei nu din credinţa vieţii viitoare, grăì:

— Pace ţie. De ce plângi? doarme numai deşteptarea din ceruri.

Iar femeia auzindu-l îşi şterse lacrimile şi nădejdea îi înflorì.

— Tu cel din urmă sfânt trebue să fii, căci cuvântnl tău alină durerea.

El răspunse :

— Nu sunt chematul Domnului, ci unul ce a venit ca un om printre oameni să moară...

Şi de pace stăpânit intră în cetate.

Iar cum colindă uliţele strâmte, îl întâmpinară doi îndrăgostiţi şi ei cu fruntea aplecată în semn de mâhnire păşeau.

Ii zise băiatul:

— Preotul ne-a gonit osândindu-ne, căci ne am iubit şi fără de lege ne e dorul. Acuma de apururea blestemaţi suntem, nimeni nu vrea să ne binecuvânteze iubirea.

Şi ea îi zise:

- Din altă ţară sunt, şi alţii îmi sunt zeii.

Atunci de dragul lor nu din credinţă, pustnicul grăi:

— Binecuvântată vă e iubirea şi plăcută zeului meu.

Iar auzindu-l îndrăgostiţii cu un glas strigător:

— Cel din urmă sfânt trebue să fii, căci chinul ne-ai vindecat.

Dar el răspunse:

— Nu sunt de cât un om şi ca un om am venit.

La o răspântie stătea unul cu cuţitul în mână şi ură în privire, pândind noaptea. De el apropiindu-se:

— Pe cine aştepţi?

Intrebă, şi omul răspunse:

— In fie-care seară vin şi altă muncă n'am învăţat.

Atunci dreapta punându-i pe umăr cu bunătate îi zise:

Pace ţie. Multe sunt căile vieţii şi nepătrunse. De mine fii binecuvântat şi ruga mea împlineşte-o: azi lasă-mă să fiu răpusul. Bătrân sunt şi am venit printre oameni să mor.

Iar auzindu-l ucigaşul lovit de spaimă îi căzu la picioare pocăindu-se:

Trimes să mă scapi din pierzare, mă mântue tu, căci grăeşti cuvântul lui Dumnezeu.

Şi trecătorul de dragul lui, nu din credinţa judecăţi din urmă, îl lăsă să creadă că e sfântul iertător de păcate.

Soarele apunea când ieşì pustnicul din cetate..

Domnea pe pajiştile toamnei o pace adâncă, şi în inima lui pace, căci rodiseră cuvintele sale ca pomii roditori.

Şi cum umblà pe drumul bătut de mii de ani, se simţì obosit de toată osteneala lor. Prin zări, deodată cântecul culegătorilor de vii izbucni puternic ca o chemare, şi el pricepù că moartea e aproape. Ajunse la marginea unei mări, şi apa liniştită erà ca sufletul lui.

Fără teamă, fără nădejde se culcă pe nisip, adormind în legănarea valurilor potolite.

Iar pescarii, cu năvodul veniţi să prindă peşte, se minunară găsind mortul, şi ochii lui plini de lumină.

PILDA TRANDAFIRILOR

Pe vremea când colinda Domnul nostru Isus Christos ţinuturile.

O bătrână cosea cearceaful de mort. Degetele ei se înţepau în ac şi degetele ei erau înţepate de ghimpi de trandafir.

Soarele călca umbra.

Două găini albe se scăldau în nisip şi scuturau creasta roşie.

In casă plângeau rudele.

Inchise pe veci, genele moartei tremurau cu lumina candelelor.

Surorile mai mici se uitau la ea speriate că n'o trezesc din somn ţipetele bocitoarelor, şi părinţii o plângeau. Au plâns-o din zori şi până'n amurg şi din amurg până'n zori. Apoi s'au dus să rupă din singurul trandafir înflorit la poarta lor toţi

trandafirii ca să îngroape sub frăgezimea florilor trupul fraged ce le fusese copil.

Auzind bocetele, Mântuitorul se oprì din drum şi păşi pragul porţii. La privirea Lui coliba întunecoasă deveni lumină ; obrazul copilei, deşi murise, adormi la privirea Lui.

Dar părinţii orbiţi de durere strigară Celui-care-nu-minte: «Rabi, ne-ai înşelat căci Zeul tău e rău.» Şi Isus le grăi:

«Cine e mai vinovat: acela ce culege o singură floare, sau voi care aţi răpit trandafirului toţi trandafirii ?»

INCHEIERE

«Ceaţa înserării se lasă pe pridvor.

Liniile se şterg.

Formele se pierd, toate devin înfăţişări de vis sau de călătorie.

Hai să pornim!

E ceasul prielnic.

Corăbiile îşi clatină catargele pe mări; pe drumuri chervanele se duc şi ele.

Vom merge în pasul legănat al cămilelor prin ţări necunoscute şi fie-care noapte ne va găzdui într'altă cetate.

Sunt cetăţi minunate pe care nu le cunoşti.

Știu una moartă ziua cu minarete și geamii albe sub jarul soarelui, dar noaptea albastre și pline de privighetori, căci n'a mai rămas un singur om în cetate și lianele pădurilor au șters urmele celor ce s'au dus.

Călăuza cămilelor va păși înainte tăcut, și vor cânta privighetorile la apropierea tăcerii noastre și de pretutindeni va țâșni cântecul apelor vii în cetatea moartă.

Din fântâni curgătoare prin umbră, din izvoare săltărețe, din avuzuri gâlgâind jocuri de spume — glasul apelor ne va chema urmărindu-ne dorul trecător.

Hai să pornim!

E ceasul prielnic.

Cunosc altă cetate agățată de munte cu chiparoși jur împrejur. Ca să ajungi la ea trebue să sui cu catârul pe poteci șerpuite și la fie-care cotitură a drumului mă ținea locului o privelişte pururi nouă.

Rodiseră viile de pe coaste și mă opream să le culeg rodul pătat de rugină —nu de sete, ci de mila ciorchinelor coapte. Iar seara mult m'am mirat să văd umbră pe văi, dar lumină pe cetate, căci era așa

de sus încât n'o ajungea niciodată aripa nopţei. In vremea portocalelor fetele veneau să le vândă pe piaţa Campanilului. Aveau ochi sperioşi, dar râdeau într'una. Graiul nu'l pricepeam, dar suna ca un cântec şi râsul lor era sgomotul mărgelelor de apă risipite de fântână în amurg.

Hai să pornim!

Şi de nu vrei să calci pământul, ne vor legăna valurile mărilor nestrăbătute.

Fiecare seară vor luci alte stele, alţi luceferi se vor aprinde, alte zodii se vor roti deasupra noastră. Departe spre răsărituri e un port pe un râu lat ca braţul mării. Casele lui au pereţi de hârtie, şi luminate par lampioane mari. Vom sosi cu noaptea pe o corabie cu cap de balaur la proră, şi gongul pagodelor va vibra surd şi lung— grădinele pagodelor sunt vechi ca lumea; au fost sădite de mii de ani de împăraţi destul de înţelepţi să priceapă că nu e frumuseţe mai deplină decât frumuseţea unei grădini.

In fiecare din ele sunt nişte stâlpi rotunzi de piatră ascunşi de ramuri. Pe ei

se aşează când vine noaptea, cutii de mătase, pline de licurici — şi lumina lor cernută prin frunze e atât de dulce în cât raza lunii apoi îţi răneşte ochii.

Fiecare gradină e'nflorită cu altă floare: cu nuferi albi isvoriţi din lacuri ca din oglinzi, cu struguri albaştri de glicină, cu floarea de aur a soarelui, cu floarea de sânge a macului dătător de vedenii. Spicul stânjeneilor l'am găsit în curtea unui templu pustiu, crescuse fără stăpân, înflorise sălbatic, şi zeul de bronz, uriaşul zeu părăsit de toţi credincioşii, zâmbea acestei singure mângâeri.

Vino! e ceasul prielnic.

Cunosc păzitorii pagodelor şi unul mi-e prieten.

E bătrân şi ştie toate poveştile. Citeşte în zodii ca în cărţi; citeşte în ochi ca în inimi.

Ne va povesti basme înţelepte... dar noi neascultându-l vom privì luna şi constelaţiile unui cer necunoscut.»

«De ce să pornesc cu tine, o! călătorule? Auzindu-te am făcut toate călătoriile tale.

Trăit-am într'atâta visul în cât fiinţa lucrurilor pipăite găseşte în mine un mort.

Şi aş vrea să plec — fără mine.

IUBITEI

Se stinge lumina cerului roşu.

Lungi, umbrele cipreşilor se mai lungesc violete pe coline. Un sbor de porumbei albi cade pe Campanil.

Ţi-ai lăsat obrazul pe palmă.

Ţi-ai proptit visul de tăcerea mea.

Privim fresca. O învălue înserarea sau amurgul isvoreşte dintr'însa. Zugrăveala spălată de lumină a luat lucirea viselor şi a faianţelor arabe găsite pe fântâni.

Pe ţărmul unui cer limpede ca murgul zilelor toscane, sub portocali cu frunzătura întunecată de aurul rodirii, stau patru fecioare.

IUBITA DE ZĂPADĂ

Una poartă în vălu-i coloarea marină a algelor trandafirii ; — alta petala rozelor terestre;—alta rozalba rază a stelelor cereşti.

Ca tine a patra e goală.

Una cu braţul întins îndoae ramul spre dânsa. Alta cu mâinile amândouă atinge rodul. Alta îşi sărută cu dinţii visul.

A patra ca tine îşi razămă ochii de zare. Crengile grele nu le frânge, portocalele pârguite nu le prinde, visele culese nu le ridică.

Lungi umbrele cipreşilor se şterg pe coline.

S'a stins cerul şi fresca, — dar rămâne sub ea cu slove strâmbate de veacuri

LAUS MELANCHOLIAE

BUCUREŞTI, ANUL 1915

TIPOGRAFIA G. IONESCU